

зауважили, що неточні відповіді можуть становити загрозу безпеці, зокрема у розпізнаванні протипоказань і несумісності препаратів. Багаторазове повторне надсилення ідентичних запитів може призвести до неузгоджених відповідей, пов'язаних із властивою випадковістю процесу генерації вихідних даних. ChatGPT не надає посилань і не має можливості розпізнавати власні помилки [3].

Таким чином, узагальнюючи вищенаведене, можна стверджувати, що ШІ має потенціал застосування в сфері охорони здоров'я. Однак на сьогодні таке програмне забезпечення, як ChatGPT, є лише відносно розумним інструментом, що надає спрощену інформацію з ознаками академічної недобросовісності, що може обмежувати його використання в деяких фармацевтичних наукових дослідженнях

Список посилань

1. Yu H. Reflection on whether Chat GPT should be banned by academia from the perspective of education and teaching. *Front Psychol.* 2023. № 14:1181712. [Електронний ресурс]: doi: 10.3389/fpsyg.2023.1181712. PMID: 37325766; PMCID: PMC10267436.
2. Hill-Yardin E.L., Hutchinson M.R., Laycock R., Spencer S.J. A Chat(GPT) about the future of scientific publishing. *Brain Behav Immun.* 2023. №110. P. 152–154.
3. He N, Yan Y, Wu Z, Cheng Y, Liu F, Li X, Zhai S. Chat GPT-4 significantly surpasses GPT-3.5 in drug information queries. *J Telemed Telecare.* 2023 Jun 22 [Електронний ресурс]: doi: 10.1177/1357633X231181922.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-345-6-162>

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

Помазун О. М.

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри інформаційних систем в економіці
Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана
м. Київ, Україна

Трансформаційні зміни, пов'язані з цифровізацією суспільства, в значній мірі зачепили й сферу освіти та науки. Крім еволюційних

об'єктивних причин цьому сприяли події останніх років: пандемія COVID-19 та повномасштабна збройна агресія росії проти України. З іншого боку, велика кількість цифрових інструментів та проривний розвиток штучного інтелекту дозволив освітній галузі швидко пристосуватися до нових умов, в яких більшість освітніх послуг стала доступною онлайн. Збільшились також можливості і у науковців, яким стали доступні ресурси наукових та інших публікацій вчених і практиків усього світу.

Проте, не дивлячись на значні переваги трансформаційних змін освітньої та наукової діяльності, перед освітянами та вченими постали нові виклики та загрози. Технологічні можливості створили можливості неетичної поведінки здобувачів освіти: можливість списувати та використовувати заборонені пристрої під час онлайн-екзаменів, недоброчесний обмін інформацією в інтернеті, копіювання інформації [1], використання різних програм, які вирішують завдання (наприклад, задачі з алгебри та геометрії) та використання штучного інтелекту (ChatGPT). В науці стало більше випадків використання чужих наукових праць або їх фрагментів, шахрайства, порушень етики досліджень та інших проявів академічної недоброчесності [1]. Це, в першу чергу, стало можливим через відкритість наукових баз авторефератів, дисертацій та інших наукових публікацій, разом з тим, сучасні цифрові технології та штучний інтелект дають можливості в якійсь мірі обходити плагіат, дозволяють здійснювати різні маніпуляції з текстом, підтасовувати дані тощо.

Останні роки в освітньому та науковому середовищі України спостерігається значний інтерес до проблеми порушення академічної культури та доброчесності. За нашим спостереженням, якщо в пошуковому сервісі Google набрати запит «Академічна доброчесність», більшість ресурсів будуть відображати інформацію щодо проведення конференцій, майстер-класів, тренінгів та стажування з цього питання, при чому, більшість заходів пройшли в 2023 році.

Значний інтерес до проблеми свідчить про динаміку розвитку освітньої і наукової сфер, які змогли вчасно пристосовуються до нових викликів і умов функціонування. Більшість таких заходів присвячений широкому інформуванню про проблеми академічної культури та доброчесності, що є цілком природним на даному етапі трансформаційних змін. Так, наприклад, за даними спостережень, опублікованих у [2], більшість респондентів, які проходили опитування щодо обізнаності про етичні принципи та академічну доброчесність, вказали, що вони добре орієнтуються в цьому питанні. Проте, під час проходження майстер-класу виявилось, що респонденти не завжди вірно розуміють деякі аспекти з питань академічної культури та

добročесності [2]. Проходження програми підвищення кваліфікації «Академічна доброчесність, відкрита наука та штучний інтелект: як створити доброчесне освітнє середовище» також підтверджує спостереження науковців.

Отже, дослідження питання академічної етики, культури та доброчесності є досить актуальним і затребуваним на даному етапі розвитку освіти і науки. Проте, важливо, щоб інтерес до даної проблеми був не лише у освітян та науковців, але й у здобувачів освіти. Етап обговорення актуальних проблем академічної доброчесності повинен трансформуватися в етап пошуку нових форм і методів організації освітнього процесу із застосуванням цифрових інструментів та штучного інтелекту таким чином, щоб отримувачі освітніх послуг були зацікавлені у дотримуванні принципів академічної етики, культури та доброчесності. Сучасне онлайн заняття чи метод контролю повинен мотивувати здобувачів освіти отримувати нові знання і компетенції, які знадобляться йому в подальшій професійній діяльності. І забезпечення такого заняття неможливе без використання сучасних цифрових технологій і штучного інтелекту. Тоді, технології, які можуть створювати загрозу принципам академічної доброчесності, стають потужними інструментами для надання якісних освітніх послуг.

Отже, не дивлячись на те, що академічна спільнота вже досягла певних успіхів, пов'язаних з протидією випадкам порушення академічної доброчесності, залишається багато не вирішених проблем і загроз, які, на погляд автора, будуть успішно подолані.

Список посилань

1. Довгополова Г. Академічна доброчесність в умовах онлайн навчання: подолання ризиків. *Цифрова трансформація освіти і науки* : матеріали І всеукр. наук.-практ. конф., м. Харків, Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди, 2-3 березня 2023 р. С. 257–259. URL: <https://dspace.hnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/0a2a3ac0-31f3-4d9f-828d-e8fab940d9bc/content> (дата звернення: 17.10.2023).

2. Кузьмінська О., Лупаренко Л., Пінчук О. Майстер-клас «Етичні засади публікації результатів наукових досліджень: запобігання плагіату». *Відкрита наука в умовах інтеграції освіти України до європейського дослідницького простору (OS-UA-ERA-2023)* : І наук.-практ. конф. з міжнар. участю, 27 квіт. 2023 р. С. 95–103. URL: https://lib.iitta.gov.ua/736228/1/%D0%9A%D1%83%D0%B7%D1%8C%D0%BC_%D0%9F%D1%96%D0%BD%D1%87_%D0%9B%D1%83%D0%BF%20OS-UA-ERA-2023_06.06.2023.pdf (дата звернення: 17.10.2023).